

REFERAT

13. september 2021

Center for Kunst og Biblioteker

Stine Hilker-Skaaning
shi@slks.dk

Jour. nr. 21/07742-2

Nationalbibliografisk Udvalg

Mødedato: 13. september 2021 kl 10-14:30

Sted: Slots- og Kulturstyrelsen Hammerichsgade 14, København V

Møderum 5.01 (5. sal)

Deltagere:

Leif Andresen, Det Kgl. Bibliotek

Erik Bachmann Pedersen, Syddansk Universitetsbibliotek

Hanne Hørl Hansen, DBC

Marie Maersk Deleuran, Det Kgl. Bibliotek

Pernille Saul, KOMBIT

Anders Cato, SLKS

Stine Hilker-Skaaning, SLKS (referent)

Afbud:

May-Britt Diechmann, Stevns Bibliotekerne

Referat

1. Velkommen

SLKS bød velkommen til første fysiske møde efter corona-perioden.

2. Godkendelse af dagsorden

SLKS tilføjede et ekstra punkt (9.4), og dagsordenen blev godkendt.

3. Godkendelse af referat fra 18. februar 2021

Referatet blev godkendt – SLKS har opdateret med få rettelser.

4. Præsentation af Erik Bachmann Pedersen, Syddansk

Universitetsbibliotek, udpeget af DFFU efter Eli Greve der går på pension pr. september 2021.

Erik Bachmann Pedersen er nu bibliotekskonsulent på SDU, men er i kredsen også tidligere kendt som medarbejder i DDB.

5. Præsentation af Stine Hilker-Skaaning, SLKS, referent på NBU's møder.

6. Projektet om en overgang til RDA i Danmark

Foranalysen af den tekniske del af RDA implementering er igangsat ved KOMBIT/DBC. SLKS gennemgik kort historikken angående det tidligere Bibliografisk Råds (BIR) slutindstilling, hvis anbefalinger danner grundlag for foranalysen.

DBC nævner, at det nye regelsæt mere er en ramme end et regelsæt, og at der derfor er en del arbejde med at konkretisere RDA til danske forhold.

Foranalysen består af to dele, hvor trin et omfatter konkretisering af implementeringsscenariet for RDA i Danmark og herunder opstiller de indholdsmæssige forudsætninger, dvs. at præmisserne for en fremtidig dansk katalogiseringshåndbog indgår (de to ting hænger sammen: for at beskrive implementeringsscenariet skal man have et overblik over hvad der ønskes implementeret). Tilgangen er pragmatisk ud fra den vinkel at vi implementerer ikke regler for blot at følge RDA - det skal give perspektiv i en brugssammenhæng.

Mht. den vinkel der omfatter forudsætninger i reglerne er udgangspunktet at vi skal genoverveje kravene til det nationalbibliografiske niveau, og have fokus på, hvad der gavner brugeren. Der skal dog også fortsat anvises minimumsregler, så den nationalbibliografiske opgave om nødvendigt kan tilpasses for at kunne holdes indenfor de økonomiske rammer. Det er nu, der er mulighed for at ændre praksis.

Et eksempel kunne være at registrere alle primære forfattere, som ifølge en ældre prognose fra DBC formentlig vil give cirka 15 procents flere opslag. Dette eksempel tilslutter KB sig – dog måske kun de danske primære forfattere. Udvalget er enige om, at det dog skal være muligt at rulle tiltag der betyder niveauudvidelser tilbage, hvis opgaven bliver for ressourcekrævende.

KB henstiller til at dette forum skal bruges til at vende de principielle spørgsmål, inden der er truffet afgørelse i praksis.

DBC påpeger, at det bliver svært i praksis, da første del af foranalysen skal afleveres allerede 1. november. SLKS forsikrer udvalget om, at det vil blive inddraget løbende.

SLKS har desuden ønsket at foranalysens trin 1 suppleres med overordnet beskrivelse af og prisoverslag på den foreslåede katalogiseringshåndbog samt andre nødvendige ændringer af standarderne.

Anden del af foranalysen skal uddybe og estimere herunder prissætte de tekniske udviklingsleverancer i biblioteksinfrastrukturen. Denne del skal være færdig til marts. Analysen skal generelt indeholde en skalérbarhed og valgmuligheder hvor det er muligt, som styregruppen skal tage stilling til.

Styregruppen består af Sten Kyed, Morten Lautrup, Annette Bach, KL og KOMBIT og Anders Cato som sekretær. Arbejdet skal efter afslutningen i høring, og der vil tidligst blive truffet beslutning om godkendelse efter sommerferien 2022. Først derefter kan det praktiske arbejde med

håndbøger osv. gå i gang.

SLKS forventer at købe arbejdet med katalogiseringshåndbog mm. af DBC og KB. Udvalget er generelt enige om, at katalogiseringshåndbogen skal være så pædagogisk som muligt.

DBC gennemgik herefter kort strukturen på det nye autoritetssystem VERA (Verifikation af Entiteter og Relationer i Autoritetsdata-repositorium). Man nævnte bl.a. vanskelighederne ved at danne værkposter bagud. SDU foreslog at man på musikområdet kunne overlade det til bibliotekerne med særlig interesse for området at danne værker bagud.

6.1. Terminologi

SLKS er forpligtiget til at oversætte RDA Registry. Den første oversættelse blev lavet af BIR's terminologiarbejdsgruppe i 2015-2017, men den var til den første version af RDA. En vikar, Dennis, har oversat ændringerne til det nye RDA. Disse rettelser er dog på en to år gammel version, og SLKS skal derfor over efteråret samle op på senere ændringer. SLKS vil medbringe arbejdet til udvalget på et senere møde.

- 6.2. RDA in Europe virtual meeting, 14. september, 09:45-15:00
EURIG
DBC holder oplæg om den danske tilgang.

7. Status fra Nationalbibliografien

7.1. DBC

Bogregistreringen ligger på et højere niveau end sidste år, da der er taget hul på pligtafleveringen. Der må ifølge opgavebeskrivelsen være max 4 ugers gennemsnitlig registreringstid set på årsbasis. I praksis holder registreringstiden sig pænt herunder. Artikelområdet er der indtil nu kun opgjort på fysiske artikler, men DBC er nu også begyndt på online materialerne, som der generelt er øget fokus på. Sammen med KOMBIT er der lavet en nye strategi på SBD-området (supplerende biblioteksdata).

7.2. Det Kgl. Bibliotek

Corona har givet store forsinkelser på registreringen af pligtafleveringen. KB er godt med, men ikke i mål endnu.

8. Mindre ændringer i katalogregler eller praksis, imens vi venter på RDA
Må vi tillade os at lave tilføjelser og mindre ændringer, selvom opdatering af reglerne er ophørt pr. 31. december 2017?

KB anbefaler særskilt dokument/tilføjelse fremfor at åbne helt op. Der skal kun pilles i det nødvendige. Udvalget er enige.

Derudover diskuterede udvalget følgende punkter:

- Letlæsningsbøger er som udgangspunkt ikke billedbøger. Hvis illustratoren konsekvent er nævnt som ligeværdig med tekstforfatteren laves også opslag på illustrator
- Samlingsværker - monografier eller samlinger med uddrag? Ved lærebøger er det ofte både/og i samme bog. Kodningen afhænger afhænger af forlagets præsentation af værket.

9. Mindre rettelser og tilføjelser til danMARC2-formatet

9.1. Kort redegørelse for de ændringer der er fundet sted de sidste seks måneder.

SLKS oplyser at alle ændringer er udsendt via KATFORMAT nyt.

Det er muligt at tilmelde sig nyhedsbrevet [her](#).

9.2. Forslag til ændring i niveaukodningen, samt en del andre ændringer på tidsskrifter (forskningsindikator mv.) (Bilag 1)
DBC præsenterede baggrunden for forslaget. DBC er som udgangspunkt i mod at ændre niveaukoderne, da de relaterer sig til Library of Congress. KB bakker op om ønsket, men påpeger i tråd med DBC, at registreringen af tidsskrifter er en grundregistrering, som ikke tjekkes løbende. Det vil derfor ikke være muligt at opdage, hvis tidsskrifterne pludselig ændrer status til peer reviewed. Udvalget fandt frem til at det er formidlingsopgave, så måske er det en SBD-opgave. Den tages derfor med til SBD-udvalget via KOMBIT og DBC.

9.3. Forslag om at lade verifikationskoderne *1 og *0 udgå helt eller delvist. (Bilag 2)

Koderne anvendes ikke, og forslaget vedtages, dvs.

- Delfelt *1 fjernes helt fra formatet
- Delfelt *0 fjernes fra alle andre felter end 440 og 5XX
Delfelt *0 skal fortsat anvendes i felt 440, men der foreslås en ny obligatorisk kode i delfeltet: **norm**, så det ikke længere er tomt.
- Delfelt *0 skal fortsat anvendes i felterne 5XX uden ændringer.

9.4. Nye delfelter i felt 534 (materiale uddeltes på mødet)

Pendant til ændringen i felt 530. Der er i udvalget enighed om

forslaget, dog med det forbehold, at KB vil tjekke med MARC21.

10. Henvendelse fra Det Nationale Åndelige Råd for Bahá'í i Danmark (Bilag 3 og 4)

Udvalget henstiller til DK 5-udvalget at flytte Bahá'ísmen til en ny undergruppe, og dermed gives ansøger medhold.

11. BIBFRAME

- 11.1. BIBFRAME Arbejdsgruppe. Orientering om den arbejdsgruppe der findes i SLKS regi.

SLKS fortæller at næste møde afventer, at der sker noget nyt på området. KB orienterede om situationen i og omkring Danmark. Implementeringsgraden er relativt begrænset, og udviklingen er gået lidt i stå, men der er fortsat ikke andre bud på en fælles løsning. DBC påpeger at Library of Congress producerer mange poster i BIBFRAME, hvilket er et tungtvejende argument.

- 11.2. BIBFRAME Workshop in Europe. 5th Annual Meeting, 21.-23. September.
Der vil være deltagelse af de fleste af udvalgets medlemmer.

12. biblstandard.dk. Orientering om status

KB fortæller at biblstandard.dk ligger på KBs servere, efter SLKS standsede opgaven. KOMBIT har overtaget ansvaret for en række specifikationer, som SLKS har fralagt sig.

Fra 2011 til 2015 blev biblioteksstandarder i Danmark udgivet fysisk. KB vil revitalisere opgaven, denne med ny udgave af biblstandard.dk.

13. Annette Bach, Centerchef for Litteratur og Biblioteker, besøger NBU (kl. 13:00)

Annette Bach orienterede indledende kort om RDA-processen. Derefter gennemgik hun status på situationen med Grønlands nationalbibliografi i DBC og KB regi. Grønland har ønsket fortsat at få være en del af den danske nationalbibliografi, og ikke at være selvstendig som Færøerne. SLKS orienterer udvalget videre, når der er fundet en løsning. SLKS varsler i denne forbindelse DBC og KOMBIT om at få genindført Grønlands ISBN-kontor som en del af det danske ISBN-kontor. DBC oplyser, at der ikke er registreret i den grønlandske nationalbibliografi i de seneste år. Det grønlandske landsbibliotek kan sandsynligvis hjælpe med opgaven om at få den retrospektive katalogisering lavet for årene 2020-2021. KB oplyser at de vil standse kasseringen af de grønlandske materialer, når DBC beder om det.

14. Eventuelt

DBC oplyser at IFLA arbejder med [nye anbefalinger til kompetencer for fremtidens bibliotekarer](#). Måske kunne udvalget arbejde med en dansk anbefaling.

SLKS opdatere løbende hjemmeside og nyhedsbrev angående RDA.

Nyt møde afventer konklusionen på RDA foranalysens første del. Næste møde forventes at blive før jul. SLKS udsender doodle.